

"Ej med klagan skall ditt minne firas"

Den långa dikten "Molnets broder" handlar om den unge fostersonen av fattig börd i ett enkelt torp, tillika fästman till dottern i huset. Delvis eggad av fosterfadern beger han sig ut för att delta i kriget, och det visar sig att fienden nyss har härjat i den närmaste byn. Ynglingen, kallad Molnets broder eftersom man inte visste var han kom ifrån, uträttade stordåd och befriade civila som fienden gett sig på. Han göt nytt mod i de fåtaliga försvararna, som lyckades driva fienden på flykten. Men när den gamle går ut för att leta efter sin fosterson finner han honom död på kyrkogården, omgiven av en sörjande skara. "Hans läppar skälvde tills hans sorg fick ord och brast i klagan":

"Nu är åsen i min stuga bruten,
skörden på min teg av hagel härjad,
nu är graven värd långt mer än gården."

Men hans dotter kom, den dödes fästmö, och hon "sade utan gråt och jämmer":

"Kär han var mig, mot mitt hjärta sluten,
dyrbar mer än annat allt i världen,
dubbelt kär är mig dock nu den ädle,
kall mot jordens kalla sköte sluten.
*Mer än leva, fann jag, var att älska,
mer än älska är att dö som denne.*"

"Ej med klagan skall ditt minne firas,
ej likt dens som går och snart skall glömmas."

Sluten skall här närmast betyda 'tryckt'. Jämför med fraser som "sluta någon i sin famn".

Som en kontrast till Molnets broder kan vi se dikten Torpflickan. Hon såg de hemvändande trupperna, men hennes älskade var inte med. Hon sökte efter honom bland de stupade, men fann honom inte. Och hon insåg vad som hänt: han hade följt hennes mors råd och flytt striden.

"Red mig en grav, o moder kär, min levnadsdag är liden;
den man, som fick mitt hjärtas tro, har flytt med skam ur striden."

"Nu vill jag icke dväljas mer på denna svekets ö,
han fanns ej bland de döda där, och därför vill jag dö."

Verbet *reda* i betydelsen 'göra i ordning' ("red mig en grav") används numera främst bara i högre stil, men en motsvarande användning förekommer dialektalt. Att flickans levnadsdag är *liden* innebär att den är förliden, alltså slut – jämför *tiden lider*.